

Numer tematyczny „Zarządzania w Kulturze” 26/2(2025)

***Kultura w dobie rozwoju sztucznej inteligencji
– perspektywa artystyczna, zarządcza i prawna***

Redakcja numeru:

dr hab. Magdalena Sobocińska, prof. uczelni
Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera w
Łodzi

dr Krzysztof Franek
Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera w
Łodzi

Sztuczna inteligencja nie jest kategorią nową, to jednak obserwowany w ostatnich latach dynamiczny rozwój generatywnej sztucznej inteligencji skłania do refleksji nad możliwościami jej zastosowania w sferze kultury i wskazuje na potrzebę identyfikacji konsekwencji wynikających z jej rozwoju zarówno dla twórców i osób zarządzających podmiotami rynku kultury, jak i dla uczestników kultury.

Z jednej strony sztuczna inteligencja zwiększa możliwości w zakresie kreacji, dystrybucji i promocji dóbr i usług kultury, a z drugiej wywołuje szereg pytań o status twórcy i rolę człowieka w coraz bardziej technologicznym i usieciowionym świecie. Istotną staje się także odpowiedź na pytanie o obraz sztucznej inteligencji kreowany przez kulturę, a w tym literaturę, filmy, seriale, gry komputerowe. Tradycyjny podział na to co ludzkie i technologiczne oraz identyfikacja związanych z tym różnic pozwala na wyjaśnienie napięć i obaw związanych z rozwojem technologii. O ile człowiek może być utożsamiany m.in. z empatią, czy refleksyjnością, o tyle technologia kojarzona może być z bezduszością oraz automatyzmem. Wskazuje to na przyczyny technolęków, które niejednokrotnie uwarunkowane są kulturowo.

Chociaż sztuczna inteligencja, a w szczególności generatywna sztuczna inteligencja może przynieść wiele korzyści, a jej zastosowanie w sferze kultury przyczyniać się do powstawania nowych rozwiązań artystycznych i innowacji w zakresie zarządzania podmiotami sfery kultury, a także do zwiększenia wiedzy o zachowaniach uczestników kultury, to jednak istnieją również ryzyka związane z jej wdrożeniem. Wśród nich należy wskazać na poleganie na jednym datasetcie, które wiąże się z tym, że jeżeli sztuczna inteligencja bazuje na błędnych danych, to wyniki generowane przez nią również takie są. Nie można pomijać również kwestii bezpieczeństwa danych oraz oderwania ich od kontekstu i niuansów kultury, a także braku transparentności, który wynika z tego, że sztuczna inteligencja funkcjonując na zasadzie „czarnej skrzynki”, generuje wyniki bez wyjaśnienia ich w pogłębiony sposób.

To właśnie funkcjonowaniu sfery kultury w dobie rozwoju sztucznej inteligencji poświęcony jest niniejszy zeszyt tematyczny „Zarządzania w Kulturze”. Jego celem jest ukazanie w holistyczny sposób potencjału sztucznej inteligencji i jej zastosowań w sferze kultury oraz wynikających z tego konsekwencji dla twórców, osób zarządzających sferą kultury oraz uczestników kultury.

Wszystkich autorów zainteresowanych tą problematyką zapraszamy do zgłaszania propozycji artykułów. Opracowanie może się wpisać w obszary tematyczne poniższych zagadnień lub poruszać też inne pola badawcze w zakresie tematyki dotyczącej funkcjonowania podmiotów sfery kultury w dobie rozwoju sztucznej inteligencji.

Proponowane zagadnienia obejmują:

- ✓ zastosowania sztucznej inteligencji w kreacji dzieł
- ✓ obraz sztucznej inteligencji kreowany przez filmy, gry komputerowe, literaturę
- ✓ status twórcy w kontekście rozwoju sztucznej inteligencji
- ✓ sztuczna inteligencja w dystrybucji dóbr i usług kultury
- ✓ potencjał sztucznej inteligencji w komunikacji z uczestnikami kultury
- ✓ postawy świata kultury wobec implementacji sztucznej inteligencji
- ✓ znaczenie kultury organizacyjnej w procesach wdrażania sztucznej inteligencji w sferze kultury
- ✓ zasady i dobre praktyki w zakresie implementacji sztucznej inteligencji w sferze kultury
- ✓ bariery implementacji sztucznej inteligencji i sposoby przeciwdziałania im
- ✓ konsekwencje rozwoju i zmiany wywołane zwiększającym się zakresem zastosowań sztucznej inteligencji w sferze kultury
- ✓ scenariusze rozwoju zastosowań sztucznej inteligencji w sferze kultury
- ✓ rola edukacji uczestników kultury, a także artystycznej i menedżerskiej w kontekście wyzwań wynikających z rozwoju sztucznej inteligencji.

Mając na uwadze potrzebę interdyscyplinarnego ukazania problematyki zastosowań sztucznej inteligencji w sferze kultury, do składania artykułów zapraszamy przedstawicieli różnych dziedzin, w tym specjalistów z nauk o sztuce, zarządzania, ekonomii, marketingu, prawa, psychologii, socjologii. Opracowania mogą mieć charakter badawczy, jak i teoretyczny oraz mogą przyjmować formę analizy studium przypadku. Cenne będą artykuły przygotowane zarówno z perspektywy artystycznej, jaki i ekonomiczno-zarządczej i prawnej.

Termin nadsyłania artykułów zgodnych ze standardem publikacji w “Zarządzaniu w Kulturze”: **31.12.2024 r.**

Adres, na który można przesyłać opracowania: **czasopismo.zwk@uj.edu.pl**